

Manifest 2021 – Zilveren Kruis

Vijf essentiële veranderingen om gezondheid en zorg dichterbij te brengen

Nooit eerder stonden gezondheid en zorg zo in de schijnwerpers als nu tijdens de coronapandemie. Corona laat de kwetsbaarheid zien van de gezondheid van ons allemaal. En corona toont aan waar de ongekeerde kracht van onze zorg ligt: bij de professionaliteit, drive en hartstochtelijke inzet van al onze zorg- en hulpverleners. De coronapandemie laat ook zien dat het fundament van onze zorg stevig en solidair is.

Veranderingen noodzakelijk

De ontwikkelingen in de samenleving en gezondheidszorg maken wel duidelijk dat vernieuwingen en verbeteringen écht nodig zijn. Omdat de zorgvraag stijgt onder invloed van vergrijzing en de komst van nieuwe behandelmogelijkheden. Omdat de zorgvraag gevarieerder wordt door de toenemende diversiteit in de samenleving. En standaardoplossingen niet meer matchen met de veranderende zorgvraag van mensen. Tegelijkertijd lopen de personeelstekorten op – en loopt het inzetbare personeel op zijn tenen. De grenzen zijn in zicht. Ook wat betreft betaalbaarheid. Veranderingen die onze zorg toekomstbestendig maken, zijn onontbeerlijk. Veranderingen die ervoor zorgen dat we in de toekomst allemaal verzekerd kunnen zijn van goede, toegankelijke, betaalbare zorg. Veranderingen die ertoe leiden dat gezondheid en zorg dichterbij komen.

Regeerakkoord 2021-2025

We staan aan de vooravond van Tweede Kamerverkiezingen. Daarna zullen politieke partijen beleidskeuzes vastleggen in een regeerakkoord. Bijvoorbeeld over de vraag hoe we meer preventie en de juiste zorg op de juiste plaats realiseren. Dat is ook de aanleiding voor Zilveren Kruis om naar buiten te treden met dit manifest. De zorg is toe aan meer samenwerking en vernieuwing. Andere werkwijzen. Nieuwe organisatie- en financieringsvormen. Met minder gedetailleerde verantwoording en administratieve lasten. Dit kan binnen de kaders van het huidige zorgstelsel. Er is veel bereidheid om samen snel aan de slag te gaan. Als grootste zorgverzekeraar zien wij het als onze verantwoordelijkheid om een *voortrekkersrol* op ons te nemen bij het realiseren van die verandering en vernieuwing. Dat doen we al en dat blijven we doen. Maar wij kunnen dit niet alleen.

Alleen samen

Vernieuwing, verbetering en verandering realiseer je alleen samen. Dat wisten we al, maar is nog duidelijker geworden. Een motto dat ons gedurende de coronapandemie bijna dagelijks onder ogen kwam: alleen samen krijgen we corona onder controle. Maar niet alleen bij de bestrijding van het coronavirus is 'alleen samen' de sleutel tot succes. Ook alleen samen brengen we de broodnodige veranderingen in de gezondheidszorg tot stand. Van patiënt tot politicus. Van arts tot bestuurder. Van zorgverlener tot zorgverzekeraar. Veranderingen voor betere zorg én gezondheid van alle Nederlanders. Met oog voor diversiteit van patiënten, van aanbieders en van zorgverzekeraars.

De vijf van Zilveren Kruis

Zilveren Kruis ziet vijf essentiële veranderingen die noodzakelijk zijn om gezondheid en zorg dichterbij te brengen. Vijf veranderingen die ervoor zorgen dat iedereen ook in de toekomst toegang heeft tot goede en betaalbare zorg. Vijf veranderingen die leiden tot meer gezondheidswinst voor alle Nederlanders. Voor meer kwaliteit van leven én meer kwaliteit van zorg. Voor meer zorg op maat, meer preventie en minder zorgkosten. Vijf veranderingen die in samenhang zorgen dat mensen de juiste zorg op de juiste plek ontvangen.

1. Verbeter de gezondheid. Voor wie het nodig heeft. Waar het kan. Hoe dan ook.

Gezondheid is meer dan niet-ziek zijn. Het vraagt meer dan zorg. Het is ook lekker in je vel zitten. Mentaal weerbaar zijn. Bewegen en gezond eten. Kunnen bouwen op de mensen om je heen. Je thuis en veilig voelen in je eigen buurt of wijk. Voor een jonge vrouw die de huisarts regelmatig bezoekt vanwege voortdurende hoofdpijnen, hoeft een pijnstillertje of een verwijzing naar de neuroloog niet de oplossing te zijn. Niet als ze sinds haar scheiding schulden heeft en zich zorgen maakt om haar driejarige zoontje.

Een sociaal probleem uit zich vaak in een gezondheidsprobleem en een vraag naar medische zorg. De meeste gezondheidswinst boeken we dan ook door de medische en sociale wereld met elkaar te verbinden. Mensen houden zich nu eenmaal niet aan domeinen. Zij worden pas echt geholpen als zorg en welzijn perfect op elkaar aansluiten. Als de zorg zich aanpast aan hun dagelijks leven in plaats van andersom.

Dus laten we kijken wat iemand echt nodig heeft. Per persoon persoonlijk. En wie die zorg in dat geval het beste kan geven: huisarts, medisch specialist, wijkverpleegkundige, maatschappelijk werker of een andere zorg- of welzijnsverlener. Als iemand maar verzekerd is van de juiste zorg op de juiste plek. Of beter gezegd: van de juiste oplossing. Want vaak gaat het niet om pleisters en pillen, maar om een luisterend oor.

Hoe brengen we dit dichterbij?

- Door als Zilveren Kruis samen te werken aan een betere gezondheid van mensen. Samen met professionals in de zorg en het sociale domein, zorgaanbieders, werkgevers, patiënten- en ouderenorganisaties.
- Door de zorgplicht van gemeenten, zorgaanbieders en zorgverzekeraars te verbreden naar een gezondheidsplicht. Deze partijen maken dan in de regio afspraken over de maatregelen die nodig zijn om de gezondheid van inwoners te verbeteren.
- Door met gemeenten en verzekeraars passende financiële middelen beschikbaar te stellen voor deze regionale preventie-afspraken.
- Door een financiering waarin het voorkomen van zorg lonend is voor zorgverleners. En waarbij verzekeraars minder verantwoording en dus meer ruimte hebben om geld in preventie te stoppen.
- Door zo snel mogelijk bewezen effectieve preventie (zoals valpreventie en 'afvallen met afspraken') in het basispakket toe te laten. Door continu onderzoek te doen naar nieuwe effectieve interventies.

2. Intensiveer de samenwerking in zorgnetwerken voor betere gezondheid én zorg

Elke patiënt heeft persoonlijke behoeften, wensen en voorkeuren. In zorgnetwerken kunnen we de zorg beter en breder organiseren om de mensen heen. Zo ontstaat meer persoonsgerichte zorg, meer zorg op maat en meer gezondheidswinst. Bijvoorbeeld voor die vrachtwagenchauffeur met COPD. Dankzij intensieve samenwerking tussen zijn longarts, huisarts, apotheker en fysiotherapeut is hij fitter, minder benauwd en kan hij gewoon werken. Voor de meer complexe zorg geldt hetzelfde. Denk aan de oncologische zorg waarbij zorgprofessionals uit de eerste, tweede en derde lijn samenwerken om de beste zorg voor een patiënt te bieden.

Bij beide ontwikkelingen ligt de sleutel tot succes bij intensieve samenwerking van zorgverleners uit verschillende disciplines. Het kan dan gaan om regionale zorgnetwerken voor chronische zorg en landelijke zorgnetwerken voor electieve en complexe zorg. De zorg in netwerken is zo georganiseerd dat de patiënt een hoge kwaliteit van zorg en leven ervaart én de zorg doelmatig is.

Zilveren Kruis wil nauwe samenwerking en netwerkvorming mogelijk maken. Sterker nog: wij jagen het aan. Daarom experimenteren we al enige tijd met innovatieve vormen van het betalen

van zorg zoals 'zorgbundels'. Het resultaat of de 'uitkomst' van de zorg telt, niet de bekostiging per verrichting. Wij doen er alles aan om ervoor te zorgen dat de patiënt geen obstakels op zijn zorgpad ondervindt. Ook niet als hij of zij verschillende zorgaanbieders nodig heeft, van huisarts tot ziekenhuis en thuiszorg achteraf. De patiënt beslist dan samen met de zorgverlener waar hij of zij de zorg ontvangt. Zo zetten we mensen aan het stuur van hun eigen zorg en gezondheid

Hoe brengen we dit dichterbij?

- Door zorgbundels en andere innovatieve vormen van zorginkoop te standaardiseren en te verankeren in de financiering. Dan zijn innovaties snel op te schalen. En zorgverleners kunnen dan zonder belemmeringen in de bekostiging samenwerken om de juiste zorg op de juiste plek aan te bieden.
- Door de kwaliteit van zorg snel inzichtelijk te maken met declaratiedata. Declaratiedata zijn direct beschikbaar en geven geen registratielast. Neem privacy belemmeringen hiervoor weg.
- Door uitkomsten van zorg een wezenlijk onderdeel van de bekostiging te maken en mijlpalen voor de invoering van uitkomstbekostiging af te spreken.

3. Laat ouderen en mensen die langdurig afhankelijk zijn van zorg zo lang mogelijk thuis wonen

Zo lang mogelijk gezond en vitaal thuis wonen. In je vertrouwde omgeving. Zelfstandig en zelfredzaam. En zelf regie houden over je leven. Een wens van velen die langdurig afhankelijk zijn van zorg, zeker van ouderen. En dat kan. Gelukkig wel, met de juiste zorg en ondersteuning.

Een voorbeeld: als een 85-jarige man weduwnaar wordt, dan halveert zijn levensverwachting. Zonder medische reden neemt de kans ook toe dat hij naar een verpleeghuis moet. Want hij is het niet gewend om zijn eigen boontjes te doppen. Letterlijk en figuurlijk. Zilveren Kruis wil ervoor zorgen dat hij leert zijn eigen eten te koken of gebruik kan maken van een maaltijdvoorziening. Zijn eigen ogen kan druppelen met een druppelbril. En zijn kwaliteit van wonen en leven kan verbeteren met behulp van domotica en e-health-oplossingen. Zodat hij niet onnodig afhankelijk is van de (thuis-)zorg.

Om ouderen langer in hun vertrouwde omgeving te laten wonen, zijn veelbelovende, nieuwe zorgconcepten beschikbaar. Geen standaardaanbod van thuiszorg, maar een traject waardoor ouderen weer onafhankelijk en zonder begeleiding thuis wonen. Een omslag van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'.

Ook al is een oudere alleen, hij staat niet alleen. We nemen drempels weg voor de juiste zorg. Hulp, zorg en ondersteuning uit verschillende (medische) disciplines en (sociale) domeinen zijn dichtbij en binnen handbereik. Gemakkelijk en probleemloos.

Hoe brengen we dit dichterbij?

- Door te onderzoeken hoe integrale financiering kan bijdragen aan meer samenhang in het aanbod van zorg door verschillende aanbieders en de sociale ondersteuning vanuit gemeenten. Nu is de financieringsstructuur nog te vaak een belemmering om zorg en ondersteuning van verschillende partijen rondom de kwetsbare ouderen te organiseren.
- Door de eigen bijdragen in de Zvw, Wmo en Wlz zo op elkaar af te stemmen dat mensen geen financiële drempels ervaren om te kiezen voor de zorg en ondersteuning die voor hen het best is. De juiste zorg op de juiste plek.
- Door samen met anderen nieuwe, gemeenschappelijke woonvormen te ontwikkelen. Zodat ouderen langer zelfstandig kunnen blijven en de mantelzorgers en zorgprofessionals ontlast worden.

4. Versnel de beweging van zorg naar huis door digitale zorg en thuisbehandeling

Als de coronapandemie iets heeft versneld, dan is het wel het werken met digitale en online toepassingen. Beeldbellen is ingeburgerd. Bij jong en oud. Dit geeft vertrouwen dat ook in de zorg de digitale ontwikkelingen een extra boost kunnen krijgen. En hiermee de beweging om zorg naar huis te brengen.

Veel mensen vinden het prettig om zorg thuis te krijgen. Gelukkig nemen de mogelijkheden voor thuisbehandelingen als infuustherapie en nierdialyse toe. En dankzij telemonitoring worden veel bezoeken naar het ziekenhuis overbodig. Bijvoorbeeld voor die hartpatiënt die onder controle staat van een cardioloog. De arts houdt van afstand de vinger aan de pols. Is er iets verontrustends? Dan neemt de arts zo snel mogelijk contact op. Dit heeft vele voordelen. Patiënten ervaren meer comfort en flexibiliteit. Een zelfstandiger en veiliger gevoel. Betere kwaliteit van leven. Meer eigen regie. En zorgverleners krijgen meer tijd en ruimte voor de patiënten, die de zorg het hardst nodig hebben. Kortom: minder werkdruk, meer werkplezier met meer productiviteit en minder kosten.

Laten we daarom de digitale ontwikkelingen en innovaties zoveel mogelijk aanmoedigen en faciliteren. Zorg op afstand binnen handbereik brengen, 24 uur per dag. Voor wie dat wil, want vanzelfsprekend spelen we in op de persoonlijke situatie en behoefte van een patiënt. Sommigen doen en willen veel zelf. Anderen hebben meer hulp nodig. En dat kan.

Hoe brengen we dit dichterbij?

- Door afspraken te maken met zorgaanbieders over een minimumnorm voor de inzet van digitale consulten. Bij Zilveren Kruis hebben we die lat in 2021 op 30% gelegd, en voor 2022 moet die daar ruim boven liggen.
- Door patiënten de keuze te geven om zorg te krijgen via de behandelwijze die het beste bij hun situatie, wensen en voorkeuren past, onder andere in de vorm van digitale zorg. Leg een keuzerecht voor patiënten op digitale zorg wettelijke vast.
- Door een landelijke dekking van ICT-infrastructuur en diensten voor volledige digitale gegevensuitwisseling van zorg en patiëntinformatie in de zorg.

5. Versterk de samenwerking tussen eerstelijns- en acute zorg

Ouderen belanden te vaak, te snel op de spoedeisende hulp. Voor lang niet iedereen is dat de juiste zorg op de juiste plek. Voor de kwetsbare oudere die in het holst van de nacht in paniek het alarmnummer belt, hoeft het ziekenhuis niet de goede plek voor hulp te zijn. Onnodige opnames – en dus druk – op de spoedeisende hulp kunnen we vaak voorkomen. Door intensievere samenwerking tussen de eerstelijnsprofessionals en die in de acute zorg. Door problemen vroeg te signaleren en acute zorg thuis of tijdelijke opnames dichtbij huis mogelijk te maken. En door goede triage en digitale ondersteuning.

Met deze aanpak is een wereld te winnen. Vooral kwetsbare ouderen, chronisch zieken, GGZ-cliënten en zwangere vrouwen kunnen hier veel baat bij hebben. De oplossingen kunnen vele vormen aannemen. Door flexibiliteit en de wil om samen de schouders eronder te zetten, komen maatwerkoplossingen tot stand die passen bij de (regionale) omstandigheden en de persoonlijke situatie. De wensen en eisen van de patiënten staan centraal. Het aanbod volgt de patiënt en niet andersom. Zo zetten we de bestaande zorgcapaciteit veel doelmatiger in.

Het (zorg)pad varieert. De ambitie staat vast: ervoor zorgen dat verwijzers mensen met acute zorgvragen in één keer naar de juiste plek verwijzen. En is er toch acute zorg nodig? Dan staat die paraat. Daar zorgen we voor. Net als voor de juiste zorg thuis ná de opname waarmee we complicaties en heropnames voorkomen.

Hoe brengen we dit dichterbij?

- Door één regionaal coördinatiepunt voor acute zorgvragen in te richten. Kies de vorm die het beste aansluit op de bestaande lokale werkwijze en de organisatie van de acute zorg. Bijvoorbeeld een portaal, telefoonnummer of loket. Als mensen maar probleemloos en zonder drempels snel de juiste acute zorg op de juiste plek krijgen.
- Door de juiste randvoorwaarden voor de integrale financiering van acute zorg uit verschillende zorgsegmenten en domeinen te creëren. Zo maken we een einde aan de versnippering van aanbod en financiering van acute zorg in de verschillende domeinen.

Tenslotte

Volgens Zilveren Kruis zijn dit de vijf essentiële veranderingen die nu nodig zijn om gezondheid en zorg dichterbij te brengen voor iedereen. Om de juiste zorg op de juiste plek te organiseren. Zo borgen we ook in de toekomst de betaalbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit van onze gezondheidszorg.

We doen dit voor onze klanten. Zodat ze op ons kunnen rekenen. Niet alleen als er zorg nodig is, maar ook als ze hun eigen gezondheid willen verbeteren. Zodat ze meer dan nu de regie kunnen nemen over hun eigen zorg en gezondheid. Dichtbij, in de buurt of thuis. Of iets verder weg als dat een betere uitkomst van zorg biedt.

We doen dit ook voor onze zorgverleners. De vijf veranderingen dragen bij aan een betere samenwerking. Met meer tijd voor de patiënt. Met meer werkplezier en minder administratief gedoe. Zodat het aantrekkelijk is en blijft om te werken in de zorg.

De kern van de noodzakelijke veranderingen is te omschrijven met twee woorden: vernieuwing en samenwerking. Digitale zorg en innovatieve zorgconcepten bieden mogelijkheden om de zorg slimmer te organiseren, waar en wanneer de patiënt dat wil. Alle partners in de keten moeten het lef hebben om oude, vertrouwde werkwijzen los te laten en nieuwe te omarmen. Ook wijzelf.

Intensieve samenwerking is nodig. We ontwikkelen samen met zorgaanbieders, gemeenten en cliënten- en patiëntenorganisaties per regio een gezamenlijke agenda. Een gedeelde visie en ambitie zijn belangrijke ingrediënten van zo'n agenda.

Naast de samenwerking met andere partijen in de regio, kijkt Zilveren Kruis ook hoe we als verzekeraars onderling kunnen samenwerken om optimaal bij te dragen aan de juiste zorg op de juiste plek. De verschillen tussen zorgverzekeraars zorgen voor dynamiek en innovatie in de zorg. Veranderingen en veelbelovende innovaties kunnen door opschaling echter als een olievlek werken. Daarom delen we de kennis en ervaringen en volgen we veelbelovende innovaties van andere partijen. Als regionaal en landelijk opererende verzekeraar zijn we in staat om de regie te nemen en regionaal maatwerk toe te passen en landelijk op te schalen als innovaties en best practices daar mogelijkheden voor bieden.

Alleen samen verbeteren we de kwaliteit van leven van alle Nederlanders én de kwaliteit van de Nederlandse zorg. En zorgen we voor meer gezondheid en zorg dichterbij. Als Zilveren Kruis gaan wij hier vol voor.